

selvsupplerende Styrelse. 95 af 521 er jo ikke noget overvættets stort Tal; knap en Femtedel, men de disponere over langt, langt de største Midler. Jeg har desværre ikke nogen Fortegnelse over disse 95 Sparekassers samlede Indskud, men jeg har gjort det op for 28 Sparekassers Vedkommende blandt disse 95, og alene disse 28 Sparekasser have 420 Mill. Kr., altsaa godt over Halvdelen af Landets samlede Sparekasseindskud. Det viser, at disse Sparekasser under den gode gamle Form ere dem, som have hævdet sig, ere dem, som faktisk ikke alene have baaret, men ogsaa bære Udviklingen herhjemme i vort Sparekasseliv. Derfor er det ikke underligt, at man, naar man ser, at der hænder saadant noget, som der er hændet dernede, bliver betænkelig, og at man stiller sig, som jeg sagde før, saa ganske uforstaaende overfor dette Selvmord, kunde jeg kalde det. Det minder næsten om det japanske Harikiri, at man saaledes affiver sig selv — af Skræk maa det vist være, for de have vist ikke gjort noget ellers, som var af den Beskaffenhed, at de skulde føle Samvittighedsnag derover og fortryde det.

Jeg vil nu se lidt paa selve Tilfældet, som er sket dernede, og oplyse om, hvad det er, der er sket, for saa vidt man har Adgang dertil. Fuldstændige Oplysninger om, hvorledes det hele er gaaet for sig, har man ikke, der hviler et vist Slør over det. Der foreligger et Par Interviews af den administrerende Direktør, der foreligger et Interview af Departementschefen i Indenrigsministeriet, men ud over det og saa nogle Bekendtgørelser har man ikke overvættets meget at holde sig til. Lollands Spare- og Laanbank er stiftet i 1842, den er altsaa 70 Aar gammel, og medens den, da den kunde fejre sit 50 Aars Jubilæum, om jeg saa maa sige, kun forvaltede en Sum af 12½ Mill. Kr., har Stigningen i de efterfølgende Aar været ganske overordentlig betydelig. I 1910 var Summen oppe paa 28 Mill. Kr., de havde altsaa i disse 18 Aar mere end fordoblet det Beløb, de havde samlet sammen i 50 Aar, og man angiver nu Sparekassens samlede Indskud til at ligge omkring ved 35 Mill. Kr., altsaa den Sum, som Overdragelsen gælder. Sparekassens Vedtægter, de første, jeg har kunnet se, ere daterede December 1880, og disse Vedtægter ere sikkert vedtagne som Følge af Sparekasseloven af 28. Marts samme Aar, der krævede saadanne Vedtægter. I disse Vedtægter er der to Ting, man særlig her kan lægge Mærke til, og det er Vedtægternes § 4, som fastslaar, at dette Institut

er et særligt Institut for Lolland, det er et lollandsk Institut, idet denne Paragraf siger, at de indestaende Midler skulde saavidt muligt anvendes til Lettelse af Pengeomsætningen paa Lolland. Dernæst følger § 5, som taler om Reservefondens Anbringelse og siger, at hvad der skal henlægges deraf, kan anvendes til Understøttelsesfond og Pensionering. Men disse Statutter retter man saa, oven i Købet to Gange, i 1907; det ses, at de ere rettede den 23. Februar og den 20. April 1907, uden at jeg dog kan fastslaa, hvad der er sket den ene Gang, og hvad der er sket den anden Gang. Men hvad der ogsaa her interesserer, er § 5. Medens man altsaa endnu paa dette Tidspunkt har bevaret Bestemmelsen om Pengeanbringelsen paa Lolland, retter man nu § 5 om Reservefonden og siger, at der skal anvendes $\frac{2}{3}$ til Reservefonden og $\frac{1}{3}$ til Bonus. Man indfører derved Bonus. Og endelig siger man: „Skulde Sparebanken nogen Sinde blive ophævet, anvendes dens Overskud efter stedfunden Opgørelse til Fordeling mellem Sparerne”. Hertil vilde jeg som Ikke-Jurist, hvis jeg var Sparer, sige: Hvis jeg har sat Penge ind i denne Sparekasse i den Tid, der ligger mellem 1907 og 1912, da man borteskamoterer dette og faktisk ophæver Sparekassen, idet man overdrager dens Aktiver og Passiver, saa har jeg Krav paa min Andel her. Det maa nu blive Sparernes Sag dernede, men jeg kan som Lægmand i hvert Fald ikke se andet, end at her krænrer man absolut Sparernes Ret. Man forandrer netop nu i 1912 denne Bestemmelse om Sparernes Ret. Hvad der ellers er sket nu i Marts 1912, er det for øvrigt lidt vanskeligt at gøre Rede for. Der findes nemlig en Bekendtgørelse i „Berlingske Tidende”, dateret Nakskov d. 13. Marts 1912, og ifølge denne har man rettet § 4, hvad jeg lægger overordentlig megen Vægt paa. Man har nemlig kort og godt slettet, at Instituttet skal være et Institut, som navnlig anbringer Penge paa Lolland, Lolland gaar bort, Sparebanken holder op med at være et særligt Institut for denne Landsdel. Det sletter man altsaa, og saa fordi man vel har ment, at noget skulde der dog staa, indsætter man noget, men noget ganske overflødigt, idet man i Stedet for at sige, at Pengene skulde anvendes til Bedste for de nævnte Formaal dernede, nu kort og godt siger, at Pengene skulde efter Direktionens nærmere Bestemmelse være anbragte i Overensstemmelse med den til enhver Tid gældende Sparekasselovgivnings Forskrifter. Ja, det tror jeg ikke, at man behøver at takke Direktionen for at